

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING,

QUATERNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleuteropvang
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Kinderen op kleuterleeftijd hebben nog een grotere behoefte aan een 'veilig nest', zorg en begeleiding, dan kinderen in het lager onderwijs en in het secundair onderwijs. Dat rechtvaardigt dat het agentschap Opgroeien een kwaliteitslabel kan toekennen voor de opvang van kleuters op structurele basis en gedurende een minimale periode te aanbieden. Daarbij moeten organisatoren voldoen aan kwaliteitsvoorwaarden. Dit kwaliteitslabel is niet rechtsreeks gekoppeld aan subsidiëring. Wel bepaalt het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten dat de Vlaamse Regering aan de lokale besturen een subsidie zal toekennen, die bij voorrang wordt besteed aan het aanbod van kleuteropvang met een kwaliteitslabel. Dit maakt voorwerp uit van latere regelgeving.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: opgroeien

Inhoudelijk structurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 220-227 van 26 juni 2020.

Consultaties

De ontwikkeling van het voorontwerp van besluit gebeurde in samenspraak met de departementen Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Media en met Sport Vlaanderen en met een vertegenwoordiging van het brede werkveld uit verschillende beleidsdomeinen (welzijn, onderwijs, cultuur, jeugd en sport). Verder werden ook gebruikers, het netwerk tegen armoede en het Kinderrechtencommissariaat betrokken. Ten slotte is toelichting gegeven

aan de VLOR en overlegd met de technische commissie brandveiligheid en met Zorginspectie.

Het Raadgevend Comité van Opgroeien regie bracht advies uit op 25 juni 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten (hierna genoemd, het decreet), zet aan tot het realiseren van een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten voor kinderen vertrekkend vanuit volgende doelstellingen, zoals opgenomen in artikel 3 van het decreet:

- 1° kinderen ontplooiingskansen en speelmogelijkheden aanbieden buiten de schooluren en buiten de middagopvang op school;
- 2° ouders de kans geven om te participeren aan de arbeidsmarkt of om een opleiding te volgen;
- 3° sociale cohesie en gelijke kansen bevorderen.

Het lokaal bestuur zal hierin de regierol opnemen. Het heeft de opdracht een lokaal beleid te ontwikkelen en te beslissen over de besteding en de verdeling van de beschikbare financiële, personele, logistieke en infrastructurele middelen, waaronder de decretaal bepaalde subsidie.

Een lokaal samenwerkingsverband zal het lokaal bestuur adviseren, gezamenlijke operationele doelstellingen ontwikkelen en operationeel acties coördineren, binnen de beschikbare middelen.

Het spreekt voor zich dat daarbij de kwaliteit een belangrijke rol speelt.

Er wordt een juridisch onderscheid gemaakt naar afdwingbaarheid van kwaliteitsbepalingen, zie artikel 10 en 11 van het decreet:

1° er geldt een inspiratiekader voor een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten. Dit kader is niet normatief. Het is een kader waarbinnen het lokaal bestuur, het lokaal samenwerkingsverband en aanbieders van opvang en activiteiten kunnen reflecteren over het beleid en het (geïntegreerd) aanbod van activiteiten;

2° organisatoren van kleuteropvang kunnen een kwaliteitslabel aanvragen, waarbij er wel specifieke kwaliteitsvoorwaarden worden opgelegd. Het aanvragen van een label is geen verplichting, wel is er een indirecte link met de subsidies die het lokale bestuur verdeelt. Kleuteropvang met een kwaliteitslabel onderscheidt zich van kleuteropvang zonder kwaliteitslabel of opvang lager onderwijs gezien het 'gevalideerd' aan enkele fundamentele kwaliteitsvoorwaarden voldoet. Dit neemt niet weg dat het lokaal bestuur vanuit zijn regierol (onder andere de besteding en de verdeling van de beschikbare middelen), binnen redelijke perken (proportionaliteit), aanvullend kwaliteitsvoorwaarden kan bepalen. Ook van een organisator van buitenschoolse opvang of activiteiten mag verwacht worden dat hij zelf actief inzet op integrale kwaliteitsontwikkeling. Iedere actor is mee verantwoordelijk om de ambities van het decreet waar te maken.

In dit besluit worden de kwaliteitsvoorwaarden en procedurele bepalingen beschreven om het kwaliteitslabel aan organisatoren kleuteropvang toe te kennen.

De voorwaarden voor het kwaliteitslabel zijn omschreven als doelbepalingen. Dit laat organisatoren meer beleidsruimte om zelf invulling te geven aan de manier waarop ze aan de kwaliteitsvoorwaarden voldoen. Daar waar er bijvoorbeeld vroeger voor infrastructuur en

veiligheid, kwalificaties of afspraken met ouders, strikte normen gelden, hebben deze aspecten een doelmatige invulling gekregen in dit besluit.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Dit besluit vindt rechtsgrond in artikel 11 van het decreet.

De meeste bepalingen hebben een expliciete basis, zoals opgenomen in artikel 11, tweede lid, van het decreet en daarnaast zijn er een aantal bepalingen die vallen onder de delegatie dat de Vlaamse Regering aanvullende voorwaarden kan bepalen. Deze aanvullende voorwaarden vormen een concretisering van de uitgangspunten zoals opgenomen in de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding: *“We bouwen samen met de organisatoren onze basisvoorzieningen uit tot competente systemen die medewerkers en vrijwilligers ondersteunen en hun capaciteiten laten ontwikkelen. We versterken het beleidsvoerend vermogen van onze organisatoren. Als sluitstuk van het kwaliteitsbeleid willen we ook verder werken aan een correct en transparant handhavingsbeleid”* (Vlaams Parlement, Stuk 120/1, 2019-2020, pagina 72).

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.

De definities opgenomen in het decreet gelden hoe dan ook, en worden niet herhaald in het besluit. Van belang voor dit besluit zijn de volgende definities:

- Gebruikers: ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken, en hun kinderen;
- Kleuteropvang: opvang die op structurele basis en gedurende een minimale tijdsduur wordt georganiseerd voor kinderen die naar de kleuterschool, vermeld in artikel 5 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, kunnen gaan en nog niet naar het lager onderwijs, vermeld in artikel 6, §1, van hetzelfde decreet, gaan;
- Lokaal bestuur: het gemeentebestuur en het bestuur van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn of, wat het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad betreft, de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- Organisator: de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die een aanbod van buitenschoolse activiteiten organiseert.

Er wordt een definitie ‘gezinnen’ in het besluit opgenomen, om specifiek te kunnen verwijzen naar de ouders of andere opvoedingsverantwoordelijken, zonder dat de kinderen zelf daarbij gevat zijn. Verder wordt ook de term ‘begeleiders’ gedefinieerd, om specifiek te kunnen verwijzen naar die medewerkers binnen de opvang die zorg en speelmogelijkheden bieden met het oog op de ontplooiing van het kind. Begeleiders nemen een centrale plaats in bij het realiseren van kwaliteitsvolle opvang. Zij werken rechtstreeks met de kinderen. ‘Medewerkers’ is een generieke term die wijst op iedereen die meewerkt aan de opvang, dit zijn onder meer betaalde werknemers, vrijwilligers, logistieke- of poetshulp en de verantwoordelijke.

Artikel 2.

Het decreet stuurt aan op de lokale afstemming van het aanbod op de behoeften van gezinnen en kinderen. Een kleuteropvang met kwaliteitslabel moet maximaal inspelen op de lokale noden. Hiervoor moet de organisator een duidelijk beeld hebben van die noden en het lokale beleid met betrekking tot buitenschoolse opvang en activiteiten. Opdat organisatoren hun aanbod

kunnen organiseren naargelang lokale behoeften, wordt het label toegekend op niveau van een organisator binnen de grenzen van een gemeente. De organisator bepaalt zelf voor hoeveel locaties binnen de gemeente hij de labelvoorwaarden laat gelden, en geeft dit op voorhand duidelijk aan (zie Hoofdstuk Toegankelijkheid en Procedure). De organisator kan opvanglocaties hebben met en zonder label. Voor elke gelabelde locatie is de organisator verantwoordelijk voor de naleving van alle kwaliteitsvoorwaarden. Sommige kwaliteitsvoorwaarden zullen overkoepelend gerealiseerd kunnen worden, anderen expliciet op niveau van elke locatie. Voor Brussel staat "de gemeente" voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

De locatie waar kleuteropvang aangeboden wordt, veronderstelt geen exclusief gebruik van de locatie voor de opvang van kleuters. Het is voor de kleuterwerking, dat er een kwaliteitslabel kan worden aangevraagd. Dit betekent dat in andere ruimtes van de locatie, andere activiteiten kunnen worden aangeboden, bijvoorbeeld opvang van baby's en peuters, opvang lagere onderwijs, speelpleinwerking, woonzorgcentrum ...

Als men gelijktijdig, in dezelfde leefgroep, baby's, peuters en kleuters wil opvangen, dan kan dit. Voor dit type werking geldt de vergunningsplicht, zoals beschreven in het decreet kinderopvang baby's en peuters. In de praktijk betekent dat strengere regels ((aantal kinderen per begeleider, kwalificatievereisten begeleiders, infrastructuur...). Voor een kleuterwerking op dezelfde locatie, maar in een afzonderlijke leefgroep kan een kwaliteitslabel worden aangevraagd.

Vanuit het perspectief van het jonge kind (0 tot 6 jaar) is het belangrijk dat buitenschoolse opvang bijdraagt tot pedagogische en zorgcontinuïteit. Initiatieven die inzetten op de doorgaande lijn (kinderopvang, kleuterschool, kleuteropvang), willen we aanmoedigen hier verder in te gaan. De werkingen zijn gevat in verschillende decreten. Het is dus niet evident om voor eenzelfde werking, meerdere voorwaardenkaders te combineren. Via pilootprojecten, in een regelluw kader, willen we experimenteren met vormen van afstemming, samenwerking en integratie.

Indien men in eenzelfde leefgroep kleuters en lagere schoolkinderen opvangt, gelden alle kwaliteitsvoorwaarden voor alle aanwezige kinderen. Hierbij is het van belang dat er voorrang wordt gegeven aan kleuters. Dit is het eigene van het label, zoals al decretaal vastgelegd in artikel 11.

De organisator informeert het lokaal bestuur over de intentie om een kwaliteitslabel aan te vragen. Bij de toekenning van het kwaliteitslabel, zal het agentschap rekening houden met relevante signalen van het lokaal bestuur of van andere relevante actoren.

Artikel 3.

Het kwaliteitslabel geldt voor onbepaalde duur, mits alle voorwaarden nageleefd blijven. Er zal op regelmatige basis, toezicht worden gehouden op de naleving van de voorwaarden op stukken door het agentschap en ter plaatse door Zorginspectie (zie: hoofdstuk Toezicht).

Hoofdstuk 2. Kwaliteitsvoorwaarden

De Europese Commissie heeft de laatste jaren sterk ingezet op het beleid voor kinderen tussen 0 en 6 jaar. Binnen dit kader pleit ze voor algemeen toegankelijke, kwaliteitsvolle en inclusieve opvang en onderwijs voor jonge kinderen (OOJK¹).

---

¹ Early Childhood Education and Care, ECEC

De Raad van de Europese Unie formuleerde in mei 2019 een aanbeveling om lidstaten te ondersteunen en verwijst naar het Quality Framework for Early Education and Care (EQF) of het Europees Kwaliteitskader dat in 2014 werd ontwikkeld. Het EQF focust op 5 kerngebieden die sterk met elkaar verbonden zijn:

1. *governance and funding*, vertaald als 'beleid en financiering' en hierna 'organisatorisch beleid' genoemd;
2. *accessibility*, vertaald als 'toegankelijkheid';
3. *workforce*, vertaald als 'medewerkers en werkomstandigheden' en hierna 'medewerkersbeleid' genoemd;
4. *curriculum*, vertaald als 'pedagogisch kader' en hierna 'pedagogisch beleid' genoemd;
5. *monitoring and evaluation*, vertaald als 'monitoring en evaluatie.'

In dit Kwaliteitskader zitten alle elementen voor een sterk kwaliteitsbeleid voor kleuteropvang vervat. Het wordt daarom ook gehanteerd als structuur voor de kwaliteitsvoorwaarden. Het zal ook in acht genomen worden wanneer met de diverse relevante sectoren het inspiratiekader voor een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse activiteiten zal worden uitgewerkt.

Afdeling 1. Organisatorisch beleid

Artikel 4.

Een kleuteropvang met een kwaliteitslabel moet maximaal inspelen op de lokale noden. Het opvangaanbod wordt gerealiseerd voor een absolute minimale periode van 200 opvanguren, gespreid over een kalenderjaar. De bedoeling is dat de organisator zelf bekijkt hoe hij dit realiseert binnen één gemeente, eventueel verspreid over meerdere opvanglocaties. Het doel van kleuteropvang is dat gezinnen beroep kunnen doen op een structureel opvangaanbod dat tegemoet komt aan de opvangnoden gedurende een kalenderjaar. Met 'structureel' wordt bedoeld dat het aanbod geen tijdelijk gegeven is, maar iets dat jaarlijks terugkeert en waar gebruikers op kunnen rekenen.

Deze bepaling hangt nauw samen met de voorwaarden rond beleidsvoerend vermogen en toegankelijkheid, waarbij een goede afstemming nodig is op de lokale behoeften van de gezinnen. Een organisator moet zich de vraag stellen of het voorziene opvangaanbod aansluit bij de lokale opvangnoden en zo nodig het aanbod bijsturen of uitbreiden. Het lokaal bestuur kan, samen met het lokaal samenwerkingsverband, verdere impulsen geven om het opvangaanbod maximaal af te stemmen op de lokale noden.

Het minimum van 200 opvanguren kan, ter illustratie, als volgt gerealiseerd worden:

- schooljaar 37 weken x 4 dagen x 3u = 444 uur
- schooljaar 37 weken x elke woensdagmiddag 6 u = 222 uur
- schoolvakantie 5 weken x 5 dagen x 8u = 225 uur.

Artikel 5.

Organisatoren worden geresponsabiliseerd om vanuit integriteit en beleidsvoerend vermogen te doen wat nodig is in hun concrete context. Op die manier bouwen ze, in het kader van sociaal ondernemerschap, kwaliteitsvolle en duurzame opvang op.

De voorwaarden inzake integriteit en beleidsvoerend vermogen bieden organisatoren houvast om op een krachtige manier te werken aan de beschreven doelen voor kinderen, gezinnen en samenleving. Ze hebben betrekking op alle onderling samenhangende aspecten van de werking en op kwaliteitsvoorwaarden die zijn opgenomen in het besluit. Ze vormen de basisvoorwaarden van waaruit gedacht en gehandeld wordt. De verdere formulering van de

kwaliteitsvoorwaarden rond toegankelijkheid, medewerkersbeleid, pedagogisch beleid en monitoring en evaluatie bouwen hierop voort: in die hoofdstukken worden enkel specifieke kwaliteitsvoorwaarden geformuleerd, zonder expliciet te verwijzen naar dit artikel.

Hiermee wordt ook ingespeeld op de tendensen en ontwikkelingen rond goed bestuur in belendende beleidsdomeinen Onderwijs, Cultuur, Sport en ook Werk en Sociale Economie. Hoewel elk beleidsdomein haar specifieke voorwaarden en kaders heeft, zijn er in de kern een aantal aspecten die terugkeren en die in dit besluit concreet vertaald zijn naar normen ten aanzien van de doelgroep, namelijk organisatoren van kleuteropvang.

De integriteit betreft het naleven van geldende normen en waarden, met specifieke aandacht voor het positief omgaan met diversiteit en het voorkómen van en gepast reageren op discriminatie en grensoverschrijdend gedrag. Daarbij is het uitgangspunt dat elke organisator redelijke inspanningen moet doen op het vlak van het diversiteitsbeleid en de niet-discriminatieregeling. Dit kan bijvoorbeeld zijn het aanpassen van infrastructuur voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte, of het voorzien van een aangepaste communicatie ten aanzien van bepaalde kinderen of gezinnen.

Verder spreekt het vanzelf dat het niet gepast is om bepaalde handelingen of activiteiten met kinderen te doen die maatschappelijk als onverantwoord geacht worden (bijvoorbeeld kinderen een tik geven of confronteren met racistische uitspraken) en men ten allen tijde de rechten van het kind respecteert. Alle medewerkers dragen dit uit en zijn alert voor schendingen van de integriteit (zie ook de verplichting tot melden daarvan, onder het hoofdstuk Monitoring en evaluatie). Er wordt opgemerkt dat er geen integriteitscode wordt opgelegd, maar uiteraard kan de organisator daarmee aan de slag gaan.

Beleidsvoerend vermogen betreft de mate waarin de organisator in staat is om een zelfstandig beleid te voeren, rekening houdend met de beschikbare beleidsruimte, met de eigen doelstellingen en met de lokale context, en de mate waarin de activiteiten van de verantwoordelijke en van de medewerkers op elkaar zijn afgestemd in functie van het bijdragen aan de ontplooiing van kinderen. Onder beleidsruimte wordt verstaan, de ruimte die de organisator heeft om, onder andere rekening houdend met de geldende regelgeving, een eigen beleid te voeren. Zo zal een organisator weinig beleidsruimte hebben als regelgeving strikte regels oplegt (bijvoorbeeld inzake voedselveiligheid), maar veel beleidsruimte bij doelbepalingen.

Om een integer beleid te kunnen voeren is het nodig dat de organisator een gedragen visie heeft op een aantal cruciale punten die met opvang te maken hebben: de visie op kinderen in de vrije tijd, de visie op de gezinnen als gelijkwaardige partners en de situering van het aanbod in de lokale context en de samenwerking met actoren binnen het geheel aan buitenschoolse opvang en activiteiten. Deze visie op kinderen, gezinnen en samenwerking moet er zijn opdat:

- de kleuteropvang met een kwaliteitslabel een plaats kan zijn waar de interesses, talenten en mogelijkheden van kinderen worden opgepikt en aangesproken;
- de organisator ervoor kan zorgen dat begeleiders een kwaliteitsvolle samenwerking ontwikkelen met gezinnen;
- met verschillende actoren kan worden samengewerkt in functie van toegankelijkheid, pedagogische continuïteit en het bieden van een gevarieerd aanbod.

Deze visie wordt omgezet in doelen en acties en moet door iedereen worden uitgedragen in de gehele werking. Deze drie punten zijn als normatieve uitgangspunten geformuleerd en zijn geïnspireerd door uitgangspunten vervat in het Europees Kwaliteitskader, het pedagogische raamwerk voor kinderopvang van baby's en peuters en op de inbreng van stakeholders.

De aspecten die samen bijdragen aan de realisatie van de voorwaarden rond integriteit en beleidsvoerend vermogen, kwamen ook al aan bod in het pedagogische raamwerk ('wat is er nodig om dit allemaal te realiseren'), Deze aspecten moeten concreet aangepakt worden door de organisator. Zorginspectie en het agentschap kunnen deze actief bevragen. Het toezicht op die voorwaarden zal dus niet enkel passief gebeuren of als er problemen gemeld worden. Het betreft de volgende aspecten:

1° Goede kleuteropvang vraagt duidelijk leiderschap. Hierbij is de uitbouw van een gestructureerde werkomgeving van belang, waarbij medewerkers bijvoorbeeld weten bij welke overleggen ze betrokken worden, wat van ieder van hen verwacht kan worden qua bijdrage aan de opvang, wat ze kunnen en moeten uitdragen;

2° Ondersteuning is steeds nodig, maar niet op alle thema's of voor iedereen hetzelfde. Het is belangrijk dat de diverse ondersteuningsnoden in kaart gebracht worden en dat hierbij aandacht is voor alle aspecten van de werking. Dit geldt zowel ten aanzien van alle medewerkers als ten aanzien van de organisator zelf. Zo kan het zijn dat de organisatie al veel expertise heeft in het pedagogische luik, maar veel minder in het bestuurlijke of financiële luik. Er kan dan voor gekozen worden om eerst hierop in te zetten om zo de gehele werking te versterken. Er kan ook extra ondersteuning nodig zijn rond toegankelijkheid. Gezien bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2018 een ondersteuningsnetwerk gesubsidieerd wordt voor zowel baby's en peuters als voor buitenschoolse opvang, en deze, via de samenwerkingsovereenkomst met het agentschap, als prioritaire opdracht heeft het ondersteunen op het vlak van beleidsvoerend vermogen (op de werkvloer), kan ook door een organisator met een kwaliteitslabel beroep gedaan worden op dit ondersteuningsnetwerk;

3° De organisator en de medewerkers zijn bereid om te leren van en met elkaar, van de gebruikers en van experts. Ze integreren de verschillende perspectieven in hun handelen. Om de ervaringen van kinderen te verruimen, is er aandacht voor vernieuwing in de werking en speelt men in op de behoeften van de kinderen en gezinnen. Dit kan door intern het aanbod en de werking te herzien, maar ook een externe samenwerking kan de routine doorbreken. Van belang is ook om met weerstand van gebruikers of medewerkers om te kunnen gaan. Een proactieve houding daarbij impliceert dat er op voorhand over nagedacht wordt, en dat er bijvoorbeeld niet gewacht wordt op klachten;

4° Durven vernieuwen is niet alleen interessant, maar ook noodzakelijk, binnen een zich steeds veranderende omgeving en maatschappij. Ook het lokaal beleid rond buitenschoolse opvang en activiteiten zal veranderen en heeft impact op de organisatie van kleuteropvang;

5° Open en eerlijke communicatie draagt bij tot de kwaliteit van elke samenwerking en dus tot de kwaliteit van de opvang. Zowel naar eigen medewerkers, gebruikers, partners en overheid is doeltreffende communicatie en transparantie een essentieel basisprincipe, waarbij het doel is dat de juiste informatie op de verschillende vlakken tijdig en duidelijk bij de belanghebbenden terecht komt.

Naast de sterke schouders van de organisator, zijn ook de sterke schouders van de Vlaamse en lokale overheid cruciaal, en deze van andere partners die een antwoord kunnen bieden op de soms complexe behoeften en noden van de opgevangen kinderen en hun gezinnen.

Het belang van samenwerken met andere instanties mag dus vanuit het perspectief van het kind niet onderschat worden. Een actieve medewerking met het lokaal samenwerkingsverband is evident, maar ook daarbuiten zijn partnerschappen relevant. De behoeften en noden van gezinnen zijn divers en de opvang moet daarom rekening houden met de verschillen. Een voorbeeld: een organisator merkt dat er geen maatschappelijk kwetsbare kleuters deelnemen aan de opvang. Dankzij samenwerking met organisaties die zich inzetten voor deze gezinnen, vindt de organisator wel verbinding met hen. Nog een voorbeeld: de begeleider mag bellen naar de ouders of het revalidatiecentrum van een kleuter met een beperking wanneer er vragen zijn.

Voor de organisator zelf, maar ook vanuit het agentschap en Zorginspectie is het zinvol om te peilen naar het aantal keren dat de organisator heeft kunnen samenwerken met andere organisaties, en naar welke meerwaarde dit heeft opgeleverd.

Artikel 6.

Er worden geen concrete kwaliteitsvoorwaarden rond financieel beleid opgelegd omdat het kwaliteitslabel niet rechtsreeks aan subsidie is gekoppeld. Toch is het voeren van een gezond financieel beleid een belangrijke algemene kwaliteitsvoorwaarde, omdat de volledige werking er mee van afhangt. De organisator bepaalt dus volledig zelf, voortbouwend op de voorwaarden rond integriteit en beleidsvoerend vermogen, welk financieel beleid hij voert. Het agentschap en Zorginspectie kunnen daarover uitleg vragen. Evident lijkt bijvoorbeeld dat de organisator een realistische begroting opmaakt en een correcte boekhouding voert. Verder lijkt het evident dat een organisator zijn werkkapitaal, zijn solvabiliteit en zijn liquiditeit in het oog houdt. Ook kan het bijvoorbeeld nodig blijken om net op dat vlak ondersteuning te voorzien.

Gezien de specifieke eigenschappen van een feitelijke vereniging of maatschap de duurzaamheid in de weg staan wordt rechtspersoonlijkheid opgelegd. Dit betekent ook dat een natuurlijke persoon die geen rechtspersoonlijkheid verwerft, geen label kan aanvragen. Gevolg is verder dat de natuurlijke persoon, die dus rechtspersoonlijkheid verwerft, niet meer voor alles persoonlijk aansprakelijk is (met het eigen vermogen), en niet meer belast wordt op inkomsten in de personenbelasting. Deze voorwaarde wordt in functie van de duurzaamheid van de opvang opgelegd (ten aanzien van alle organisatoren), maar heeft ook als positief neveneffect dat elke natuurlijke persoon (kleinschalige opvang) tevens persoonlijk beschermd wordt. De verwerving van rechtspersoonlijkheid vraagt een beperkte financiële kost, die niet opweegt tegen de voordelen.

Met de administratie van financiën wordt geregeld dat opvang bij een organisator met een kwaliteitslabel in aanmerking komt voor fiscale aftrek door de gezinnen.

Afdeling 2. Toegankelijkheid

Kleuteropvang met een kwaliteitslabel houdt volgens de principes van het proportioneel universalisme rekening met de diversiteit aan noden van elk kind en zijn gezin en vergroot de kans op deelname van alle kinderen door in te zetten op zeven cruciale criteria:

- beschikbaarheid, concreet, een proactief opnamebeleid (artikel 7);
- betaalbaarheid: concreet, een transparant prijsbeleid (artikel 7);
- betrouwbaarheid en begrijpbaarheid, concreet algemene transparantie hierover (artikel 5, §3, 5° en artikel 9);
- bruikbaarheid, concreet: rekening houden met de behoeften van (potentiële) gebruikers (artikel 7 en artikel 5, §3, 6°);
- bereikbaarheid en bekendheid, concreet, opvangaanbod beschrijven en op voorhand kenbaar maken (artikel 8, eerste lid).

Artikel 7.

Toegankelijkheid is een onlosmakelijk aspect van kwaliteitsvolle opvang. Het is de taak van de organisator om ervoor te zorgen dat elke gebruiker welkom is en zich welkom voelt, ongeacht achtergrond, cultuur, religie of handicap. De organisator gaat positief om met diversiteit en respecteert de kinderrechten.

Volgens de principes van het proportioneel universalisme wordt met het kwaliteitslabel een opvangaanbod gerealiseerd voor iedereen (universeel), maar wordt hierbij wel gevarieerd naar

schaal en intensiteit naargelang sociale ongelijkheden moeten worden aangepakt (proportioneel). Concreet moet de organisator een voor iedere gebruiker toegankelijk en inclusief opvangaanbod hebben, en daarrond een proactief opnamebeleid en een transparant prijsbeleid voeren. Dit betekent dat de organisator nadenkt over mogelijke drempels om te participeren aan zijn aanbod, en deze wegwerkt. Daarbij moet de organisator minstens een beleid hebben rond sociale tarieven, ook al wordt de concrete uitvoering daarvan overgelaten aan de organisator, die dit binnen zijn lokale context en eventuele subsidiëring moet bekijken. Dit artikel linkt dus sterk met artikel 5, waarbij de organisator ook het opname- en prijsbeleid het best afstemt binnen de gemeente.

Gezien het hoofddoel, de opvang van kleuters is (zie: artikel 2), is het belangrijk dat dit zich weerspiegelt in dit opvangaanbod. Verder moet de organisator voor alle kinderen, dus niet enkel de kleuters, bijzondere aandacht geven aan een doelgroep waar een bijzondere aanpak nodig is qua schaal en intensiteit, namelijk de kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Begeleiders gaan zorgvuldig na op welke manier ze tegemoet kunnen komen aan de specifieke ondersteuningsbehoefte, zodat elk kind erbij kan horen en zich verbonden weet met een groep leeftijdsgenoten.

Hoe de organisator voorrang geeft aan kleuters en bijzondere aandacht heeft voor kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte is zijn verantwoordelijkheid. Het is evenwel belangrijk dat hij dit concreet kan aantonen.

In dit besluit worden noch kwetsbare gezinnen, noch kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte gedefinieerd. Deze definities worden tegen 1 januari 2024 uitgewerkt zoals bepaald in het decreet, artikel 16, en zullen parallel zijn aan de definitie die gehanteerd wordt voor de indicatoren in kader van de subsidiëring van de lokale besturen. Het streefdoel is een gedragen visie, wetenschappelijk onderbouwd en afgestemd met andere sectoren.

Artikel 8.

Verder is het belangrijk, eens de gebruikers een plaats hebben in de opvang, dat er goede onderlinge afspraken gemaakt worden, Om misverstanden uit te sluiten gebeurt dit schriftelijk. De organisator bepaalt zelf hoe hij dit concreet aanpakt, bijvoorbeeld via een huishoudelijk reglement of een heldere infofiche. De organisator houdt hierbij rekening met de eventuele nood aan flexibiliteit in de contractuele relatie met bepaalde gezinnen, bijvoorbeeld bij chronisch zieke kinderen of kinderen in een precaire thuissituatie.

Artikel 9.

De concrete informatie over waar en wanneer het opvangaanbod plaatsvindt, moet op elk moment up to date zijn en kenbaar gemaakt worden. Het aanbod moet niet alleen structureel worden voorzien maar gezinnen moeten ook weten dat het aanbod er is en hoe en waar het wordt aangeboden. Ook hier bepaalt de organisator zelf hoe hij dit aanpakt. Dit gebeurt idealiter in samenspraak met het lokaal samenwerkingsverband. De organisator denkt na over de manier waarop de informatie toegankelijk is voor elke (potentiele) gebruiker, door bijvoorbeeld het aanbod zowel digitaal als op papier bekend te maken en met toeladers te werken.

Afdeling 3. Pedagogisch beleid

Artikel 10.

De voorwaarden met betrekking tot het pedagogisch beleid hebben als doel het aanbieden van rijke en gevarieerde ontplooiingskansen en speelkansen aan alle kinderen buiten de schooluren in een sfeer van vrije tijd. Het uitgangspunt hierbij is een holistisch kindbeeld: kinderen ervaren

verschillende dingen tegelijkertijd, ze groeien op en leren met hun handen, hoofd en hart. Dit proces verloopt bij elk kind anders. Kleuteropvang moet dan ook een plaats zijn waar interesses, mogelijkheden en talenten van alle kinderen opgepikt en aangesproken worden, ook van diegenen met specifieke ondersteuningsbehoeften of in kwetsbare situaties. Het is vanzelfsprekend dat elk kind en elke ouder zich welkom voelt, en dat ze aanvaard worden zoals ze zijn.

Kinderen leren van en met elkaar. Spel is voor de brede ontwikkeling van jonge kinderen onmisbaar. Dit betekent dat kinderen moeten beschikken over een gevarieerde keuze aan activiteiten en materialen en aan een daarop afgestemde ruimte. Daarnaast is er de voorwaarde dat kinderen de vrije keuze moeten hebben over wat ze doen, binnen of buiten, en met wie, opdat de opvang een plaats kan zijn waar kinderen zichzelf mogen zijn. Het is de basis voor een plezierige vrije tijd. Dit impliceert dat kinderen ook de vrijheid moeten hebben om niet te participeren. Kinderen moeten met andere woorden over de autonomie beschikken om keuzes te maken. Dit impliceert ook dat begeleiders erkennen en toelaten dat kinderen zelf actor zijn. In het kader van het gelijke kansenbeleid is het een belangrijke beleidsdoelstelling van de Vlaamse overheid om (jonge) kinderen, waaronder kleuters, te ondersteunen bij de verwerving van de Nederlandse taal. Door kansen te bieden om Nederlands te oefenen via spel en interactie met elkaar en met begeleiders, levert kleuteropvang een belangrijke bijdrage aan deze beleidsdoelstelling. Door de ontwikkeling van een taalbeleid, waarin het Nederlands een cruciale plaats heeft, kan de organisator deze doelstelling integreren en realiseren in haar dagelijkse werking. Het spreekt voor zich dat ook op dat vlak rekening gehouden wordt met identiteit van elke kind (zie artikel 5, §2) en dus ook met de thuistalen van de kinderen.

In functie van de pedagogische continuïteit, werkt de opvang samen met de ouders en andere relevante partners, bijvoorbeeld de school, zoals beschreven in artikel 5.

Artikel 11.

Het is van belang dat begeleiders, vertrekkend vanuit het tempo en de eigenheid van elk kind, in de groep voldoende kunnen differentiëren tussen individuele aandacht voor elk kind en aandacht voor de hele groep. De toetssteen van de kwaliteit van deze aanpak is het welbevinden en de betrokkenheid van elk kind in de groep. Welbevinden gaat over hoe kinderen zich voelen. Als ze zich goed voelen, dan gedragen zich als 'een vis in het water'. Bovendien heeft het zich goed voelen in een brede waaier van situaties een grote invloed op de ontwikkeling als persoon. Betrokkenheid gaat over het geboeid bezig zijn met iets. Het is de voorwaarde om tot ontwikkeling en diepgaand leren te komen. Als kinderen sterk betrokken zijn bij een activiteit, dan spreken ze al hun mogelijkheden aan. Ze verleggen de grenzen van hun kunnen. Ze zijn met andere woorden volop aan het groeien en zichzelf aan het ontwikkelen.

In de kleuteropvang krijgen kinderen kansen om verbondenheid te ontwikkelen met de anderen en deel uit te maken van de groep. De groep is een veilig terrein voor het oefenen in democratische waarden en vaardigheden, zoals leren delen, samen leren spelen, leren onderhandelen, samen beslissen, conflicten leren uitpraten. Het spelgebeuren zelf moet ook divers zijn, opdat elk kind zich thuis voelt in de opvang. De aanwezigheid van anderen zorgt voor het oefenterrein, maar vooral de kwaliteit van de relaties maakt het verschil. De kleuteropvang heeft de opdracht die relaties actief te ondersteunen door kinderen aan te moedigen zich inlevend en respectvol op te stellen. Zo kunnen vriendschappen tussen kinderen ontstaan. Openheid, zorg en de oprechte wil om de andere te respecteren zoals hij is, vormen het fundament van een basishouding van verbondenheid. In de dagelijkse praktijk van de kleuteropvang betekent dit dat begeleiders mee bewaken dat alle kinderen gelijke kansen krijgen om die vaardigheden te oefenen en dat er heel wat aandacht is voor vriendschappen, groepsprocessen en de ondersteuning van interacties tussen kinderen. Zo kan gewerkt worden aan de band van het kind met de andere(n) en met de

materiële en sociale omgeving. Die elementen vormen de basis voor democratisch burgerschap en gemeenschapszin.

Om dit alles te kunnen realiseren moet in een aantal randvoorwaarden worden voorzien. Hoewel internationaal er in vele landen voor de buitenschoolse opvang geen regelgevende bepalingen zijn rond de ratio, is het niet aangewezen om dit vrij te laten. Actief in interactie gaan met kinderen, rekening houdend met ritme en eigenheid van elk kind, die interactie kwaliteitsvol vormgeven en daarbij de verwerving van de Nederlandse taal ondersteunen is onmogelijk te realiseren wanneer een kinderbegeleider te veel kinderen onder zijn of haar hoede heeft. Daarbij laat de vastgelegde maximumgrens de nodige flexibiliteit toe tijdens piekmomenten net voor of na onderwijstijd, wanneer gedurende een korte periode veel kinderen in- en uitstromen. Voor gezinsopvang wordt er een lagere ratio bepaald, gezien de specifieke werksituatie. In vergelijking met de ratio's die in Europa worden opgelegd voor de dagopvang (geen buitenschoolse opvang) van kinderen tussen 0 en 6 jaar of tussen 3 jaar en 6 jaar², worden de maximumgrenzen in de kleuteropvang met kwaliteitslabel wel hoger gelegd. Anderzijds liggen deze dan wel weer in de lijn van de ratio die in bepaalde landen wordt opgelegd voor buitenschoolse opvang (deze varieert tussen 1 begeleider op 10 kinderen tot 1 begeleider op 25 tot 27 kinderen).

Het gaat om een maximumgrenzen: de organisator, het lokaal bestuur (vanuit zijn regierol, onder andere de besteding en de verdeling van de beschikbare middelen) en het lokaal samenwerkingsverband kunnen binnen hun kwaliteitsbeleid een lagere ratio hanteren. Zo kan een organisator gezinsopvang beslissen dat een onthaalouder die alleen werkt, rekening houdend met diens draagkracht, structureel slechts 8 kinderen tegelijk mag opvangen. Dit toont nogmaals het belang van beleidsvoerend vermogen van de organisator aan.

Opgemerkt wordt dat deze ratio als geldt ten aanzien van de hele groep opgevangen kinderen, dus in geval van een gemengde groep van kleuters en lagere schoolkinderen ook ten aanzien van de opgevangen lagere schoolkinderen.

Artikel 12.

Wil opvang een verruiming zijn van de speel- en leefwereld van kinderen, dan moet de omgeving inspelen op de verschillende verwachtingen van kinderen en, hiermee samenhangend, op de invulling van hun vrije tijd. Onder een gezonde omgeving verstaan we een omgeving die die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag (bijvoorbeeld bewegen, spelen) en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is (bijvoorbeeld hygiënisch, voldoende groen).

Infrastructureel biedt de ruimte een boeiend en gevarieerd aanbod aan materialen en activiteiten om intens spel tot stand te brengen, maar ook aan mogelijkheden om te rusten of om zich terug te trekken. Ook is een goede organisatie van tijd belangrijk. Zo kunnen kinderen op vele manieren actief zijn zonder te veel afhankelijk van de begeleiders te zijn. De indeling en invulling van een ruimte is nooit 'af'. Zowel de binnen- als de buitenruimte weerspiegelt de interesses en behoeften van de kinderen en wordt vormgegeven met de kinderen. Een interessante omgeving (binnen en buiten) komt volop tot zijn recht als die aangevuld wordt met extra materialen en activiteiten.

Uitdaging daarbij is te zorgen voor een omgeving die zo veilig als nodig is zodat elk kind zoveel mogelijk kansen krijgt om zich te ontwikkelen. Een omgeving waarin slim wordt omgegaan met risico's zodat kinderen hun grenzen kunnen verleggen en volop speelkansen krijgen. Een risico is

---

² Eurydice: Key data on ECEC 2018:

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/key-data-early-childhood-education-and-care-europe-%E2%80%93-2019-edition_en

de kans op een negatief gevolg zoals schrikken of een letsel. Een risico betekent eigenlijk dat de uitkomst van een situatie onzeker is. Een risicovolle situatie kan fout aflopen, maar ze kan ook goed uitdraaien. Om slim te kunnen omgaan met risico's, moeten de organisator en de medewerkers het nodige inzicht hebben in risico's en veiligheid. Volgende zaken zijn mogelijke overwegingen daarbij:

- kinderen leren met vallen en opstaan, en men kan/moet niet alle ongelukken voorkomen;
- sommige risico's zijn onaanvaardbaar omdat de kans op een negatief gevolg (te) groot is en er weinig of geen speelwaarde is;
- andere risico's zijn wel aanvaardbaar omdat de speelkans groter is dan de kans op een foute afloop;
- een gevaar is niet hetzelfde als een onaanvaardbaar risico (bijvoorbeeld vuur is een gevaar, maar een vuurtje in een vuurkorf onder begeleiding kan een leerrijke activiteit zijn);
- veiligheid houdt zowel statische als dynamische aspecten in:
  - o statische veiligheid: de infrastructuur en de uitrusting;
  - o dynamische veiligheid: hoe kinderen en hun ouders/begeleiders in die statische omgeving handelen en spelen.

Afdeling 4. Medewerkersbeleid

Artikel 13.

Er worden geen concrete kwaliteitsvoorwaarden rond verloning van medewerkers opgelegd omdat er aan het kwaliteitslabel niet rechtsreeks is gekoppeld aan subsidie. Toch is het voeren van een duurzaam medewerkersbeleid en het zorgen voor goede werkomstandigheden een belangrijke algemene kwaliteitsvoorwaarde omdat de volledige werking er mee van afhangt. De organisator bepaalt dus volledig zelf, voortbouwend op de voorwaarden rond integriteit en beleidsvoerend vermogen, welk medewerkersbeleid hij voert en hoe hij ervoor zorgt dat er goede werkomstandigheden zijn. Het agentschap en Zorginspectie kunnen daarover uitleg vragen. De organisator zorgt dat medewerkers de nodige rust kunnen nemen tijdens pauzes, dat er goede regelingen en perspectieven zijn rond vakantie of vervanging bij ziekte en dat de ruimtes waar ze in werken aangenaam en veilig zijn.

Opdat een kwaliteitsvolle kleuteropvang in de praktijk kan worden gebracht, zijn competente medewerkers nodig. Het aanwerven of inschakelen van competente begeleiders en het aanstellen van een verantwoordelijke is cruciaal. Ook het voortdurend versterken van de deskundigheid (bijvoorbeeld kennis van het Nederlands) van alle medewerkers vraagt een leerbeleid. Dit houdt in dat er structureel aandacht is voor coaching en reflectie, vormingsinitiatieven en ondersteuning op de werkvloer. Dit sluit aan bij artikel 5, §3, 2° maar wordt hier specifiek verder uitgewerkt, omdat ondersteuning op de werkvloer zelf cruciaal is.

Artikel 14.

Medewerkers kunnen rekenen op de verantwoordelijke, die de dagelijkse werking aanstuurt op de werkvloer. Bij afwezigheid, bijvoorbeeld bij ziekte of vakantie, van de verantwoordelijke moet er op de werkvloer altijd een aanspreekpersoon zijn, die dan wel niet alle taken van de verantwoordelijke moet kunnen overnemen, maar er wel moet voor zorgen dat gebruikers en overheid weten wie ze kunnen aanspreken.

De organisator bepaalt zelf wie in aanmerking komt voor de functie van verantwoordelijke. Zo is er geen leeftijdsvoorwaarde vastgelegd. Wel moet deze persoon minstens de competenties hebben om de dagelijkse werking aan te sturen, en kennis en kunde hebben in een aantal cruciale

domeinen. Voor deze competenties, kennis en kunde is het van belang dat de organisator dit kan aantonen, volgens de wijze die hij zelf kiest. Dat kan met een attest, maar kan ook met een verklaring hoe deze kennis en kunde actief wordt gehouden op de werkvloer.

Er moet kennis en kunde zijn om te handelen in crisissituaties. Meer concreet gaat het over te weten hoe te handelen bij onder meer brand, ernstig ongeval, ziekte, verdwijning van een kind, grensoverschrijdend gedrag in de opvang. De verantwoordelijke kent de interne afspraken en weet doortastend te handelen. Bepaalde crisissituaties vergen specifieke vaardigheden die niet alleen moeten worden aangeleerd, maar ook regelmatig geoefend en opgefrist. Dit gaat onder meer over levensreddend handelen, brandpreventie en hanteren van brandbestrijdingsmiddelen en evacueren.

Verder wordt verwacht dat de basisprincipes gekend zijn ter preventie van ziekte en ter bevordering van de gezondheid. Het beleid dat de organisator hierrond heeft moet toegepast kunnen worden. Dat gaat onder meer over handhygiëne, het aanbieden van gezonde tussendoortjes, voldoende bewegingskansen, zorgen voor een hygiënisch en gezond (binnen)milieu en medische geschiktheid van medewerker.

Voldoende, actieve kennis van het Nederlands is belangrijk en geldt ook voor de aanspreekpersoon. Hieronder wordt een niveau B2 van het Europees Referentiekader voor talen verstaan. Deze bepaling is duidelijk een doelbepaling: de kennis Nederlands kan aangetoond worden via diverse bewijzen (diploma, attest, certificaat, test...), maar de doelstelling is dat de verantwoordelijke of aanspreekpersoon in staat is te communiceren met de Vlaamse overheid en gebruikers. Dit kan bijvoorbeeld door Zorginspectie worden afgetoetst in een dialoog in het Nederlands over de werking van de organisatie

Artikel 15.

Kinderen zien kwaliteitsvolle begeleiders als een van de belangrijkste criteria voor een goede opvang. Het aantal begeleiders ten opzichte van de kinderen én hun competenties met betrekking tot de omgang met de doelgroep zijn dan ook cruciale kwaliteitscriteria.

Om te garanderen dat de aanwezige begeleiders voldoende competenties hebben en over vakgerelateerde kennis beschikken, heeft minstens de 80% van de aanwezige begeleiders in elke opvanglocatie een vorming afgewerkt die 6 specifieke competenties aanbiedt. Gezien meerdere opleidingen en vormingen in aanmerking komen, is er een zekere garantie op verbinding, verrijking en versterking van elkaars competenties. Het gaat hierbij over volgende competenties:

- 1° het bieden van zorg en speelmogelijkheden, met het oog op de brede ontplooiing van het kind;
- 2° samenwerken met ouders en hen erkennen als eerste opvoeder;
- 3° samenwerken met collega's en andere beroepsbeoefenaars;
- 4° samenwerken met de buurt en lokale partners;
- 5° positief omgaan met diversiteit;
- 6° reflecteren over en verbeteren van de werking.

Het agentschap kan voorzien in een adviserende lijst van opleidingen en vormingen, die deze competenties aanbieden.

Het gaat over een minimumgrens: de organisator, het lokaal bestuur (vanuit zijn regierol, onder andere de besteding en de verdeling van de beschikbare middelen) en het lokaal samenwerkingsverband kunnen bijkomende kwaliteitsvoorwaarden bepalen.

Verder moeten begeleiders dezelfde kennis en kunde hebben om te handelen in crisissituaties en de basisprincipes toepassen ter preventie van ziekte en ter bevordering van de gezondheid, zoals beschreven bij de verantwoordelijke.

De begeleiders beschikken over voldoende, actieve kennis van het Nederlands of volgen een leertraject voor Nederlands. Ook hier wordt een niveau B2 van het Europees Referentiekader voor talen verstaan, zoals bij de verantwoordelijke. De doelstelling van deze kennis, is het bijdragen tot de taalontwikkeling van het kind, waaronder de verwerving en het gebruik van het Nederlands. Gezien begeleiders dagelijks in interactie gaan met de kinderen, zijn ze een spilfiguur in het ondersteunen van de verwerving van de Nederlandse taal bij jonge kinderen. Dit is een belangrijke beleidsdoelstelling van de Vlaamse overheid, waar de kleuteropvang met kwaliteitslabel toe bijdraagt.

Artikel 16.

De organisator beschikt voor zichzelf en voor de medewerkers over een recent uittreksel uit het strafregister overeenkomstig artikel 11, tweede lid, 4°, van het decreet van 3 mei 2019. Dit is een herhaling uit het decreet, dat voor alle duidelijkheid hernomen wordt in voorliggend besluit.

Gezien dit uittreksel specifiek dient voor het omgaan met kinderen, kan het opvragen ervan niet genegeerd worden. Uiteraard is dergelijk uittreksel een momentopname en draagt de organisator steeds zelf de verantwoordelijkheid om de geschiktheid van zijn medewerkers te bevragen en ernaar te handelen. Omwille van privacy kan, de medische geschiktheid enkel globaal beoordeeld worden. Een attest van een arts kan enkel binnen het bedrijfskundig onderzoek vanuit de welzijnswetgeving.

Afdeling 5. Monitoring en evaluatie

Artikel 17.

Monitoring en evaluatie zijn belangrijk om te werken aan integrale kwaliteitsontwikkeling, zowel op beleidsniveau als in de praktijk. Het doel van monitoring en evaluatie is uiteindelijk het ondersteunen van kinderen, gezinnen, organisatoren, medewerkers en de lokale gemeenschappen. Alle betrokkenen moeten een stem hebben in de toepassing van het monitoring- en evaluatieproces. Ook hier wordt vertrokken vanuit artikel 5, §3, 3°, 4°, en 6°, waarbij steeds rekening gehouden wordt met feedback en participatie, ook vanuit het lokaal samenwerkingsverband. Gezien opvang met een kwaliteitslabel niet op zich staat, is het dus evident dat de organisator minstens het lokaal samenwerkingsverband op algemene wijze betreft in zijn evaluatie en monitoring. In dit artikel wordt evenwel bepaald dat er met betrekking tot gezinnen, kinderen en medewerkers een specifieke kwaliteitsvoorwaarde geldt.

Door structureel en methodisch de behoefte en ervaring van kinderen, gezinnen en medewerkers in kaart te brengen, kan een organisator de kwaliteit van de werking evalueren en waar nodig verbeteren. Artikel 12 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind leert dat, naast de gezinnen, ook de kinderen zelf actief betrokken moeten zijn bij alle beslissingen die hen aanbelangen. Kinderen zijn experts in hun eigen leven en zijn in staat heel wat relevante informatie te geven over hun behoefte en ervaring. Het meenemen van hun betekenis van kwaliteit bij de ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid van de kleuteropvang, is dan ook van cruciaal belang. De methodieken om kinderen te betrekken, past men aan naargelang hun leeftijd. Ouderbetrokkenheid is van belang doorheen de gehele werking, en keert ook hier in de afdeling monitoring en evaluatie terug als een niet te vergeten onderdeel van de werking.

Door verder ook de eigen medewerkers de mogelijkheid te geven om feedback te geven over het werk en de jobtevredenheid binnen de organisatie, ervaren zij dat het management openstaat voor hun input en dat hun mening wordt gewaardeerd. Ze worden actief betrokken bij het beslissingsproces binnen de organisatie. Bovendien kan dit ook een manier zijn om eventuele bijkomende noden aan vorming en/of ondersteuning bloot te leggen, wat dan ook weer aansluit bij artikel 5, §3, 2°.

Artikel 18.

Elke crisissituatie of situatie waarbij de fysieke of psychische integriteit van een kind of medewerker geschonden werd, ongeacht of de afloop ervan goed of slecht is, moet onmiddellijk gemeld worden. Op die manier kan het agentschap de nodige ondersteuning bieden bij de opvolging van crisissituaties of bv. bij het beantwoorden van persvragen. Ernstige situaties kunnen reden zijn tot handhaving. Het aantal en de soort meldingen die gebeuren zijn belangrijke informatie voor het agentschap om er zijn (preventie)beleid op af te stemmen.

Het agentschap analyseert de situatie en ondersteunt de organisator bij de aanpak van de casus. Er worden geen persoonsgegevens van de betrokkenen gedeeld met het agentschap.

Artikel 19.

De organisator moet een procedure voorzien voor het behandelen van klachten en deze kenbaar maken zodat het voor de gebruikers duidelijk is dat er steeds een mogelijkheid is om eventuele ontevredenheid over een aspect van de werking te formuleren/te melden. Dit kan zowel schriftelijk als mondeling gebeuren. De afhandeling van de klachten moet wel schriftelijk gebeuren, omwille van de rechtszekerheid ten aanzien van de gezinnen maar ook omdat dit belangrijke input kan leveren om de eigen werking te evalueren en waar nodig te verbeteren (zie ook: artikel 5).

Artikel 20.

Artikel 14, §2 van het decreet bepaalt welke persoonsgegevens de organisator verwerkt en bezorgt aan het agentschap, met het oog op zowel de toepassing als de handhaving van de kwaliteitsvoorwaarden. In dit artikel wordt bovendien ook bepaald hoe lang deze gegevens bewaard moeten worden.

Naast deze gegevens kan het agentschap en het lokaal bestuur ook ad hoc-gegevens opvragen, die geen persoonsgegevens betreffen, in het kader van beleidsdoelstellingen (bijvoorbeeld in welke mate men het laatste jaar heeft kunnen samenwerken en met welke partners er werd samengewerkt).

Ook het agentschap heeft namelijk een opdracht in het verder bouwen aan kwaliteitsontwikkeling.

Hoofdstuk 3. Procedure

Artikel 21.

Een organisator zal voor elke opvanglocatie waarvoor hij het kwaliteitslabel wil, een aanvraag moeten indienen. Hij kan dit voor verschillende opvanglocaties binnen een zelfde stad of gemeente tegelijk doen. De procedure voor het kwaliteitslabel wordt eenvoudig gehouden zodat dit zeer makkelijk en snel kan doorlopen worden.

De aanvraag gebeurt met een aanvraagformulier dat het agentschap ter beschikking stelt. Hierop vult de organisator de meest essentiële informatie in, zodat duidelijk is voor welke

opvanglocatie(s) een kwaliteitslabel wordt gevraagd, wie de contactpersoon voor de organisator is, wie de verantwoordelijke voor de opvanglocatie(s) is en wanneer de organisator het kwaliteitslabel wil laten starten. Dit kan ten vroegste op het moment van de aanvraag ingaan.

Daarnaast wordt op het aanvraagformulier beleidsinformatie opgevraagd die ook nadien jaarlijks zal opgevolgd worden. Het betreft informatie die het agentschap een zicht moet geven op het aanbod van de organisator in de verschillende opvanglocaties met kwaliteitslabel. Meer bepaald worden volgende zaken bevraagd:

- het maximum aantal kinderen dat men gelijktijdig wil opvangen in de opvanglocatie met label. Dit geeft een globaal zicht aan de overheid voor hoeveel kinderen er een aanbod beschikbaar is per gemeente;
- informatie over het structureel opvangaanbod, vermeld in artikel 4. Een organisator met een kwaliteitslabel moet een minimaal opvangaanbod hebben voor gezinnen doorheen het kalenderjaar. Bij de aanvraag moet de organisator al informatie bezorgen over hoe dat aanbod eruit ziet, bijvoorbeeld op welke momenten hij een opvangaanbod zal voorzien.

Op het aanvraagformulier moet de organisator ook verklaren op erewoord dat hij de voorwaarden voor het kwaliteitslabel zal naleven op alle gelabelde locaties en dat hij het lokaal bestuur geïnformeerd heeft over zijn intentie om een label aan te vragen.

Samen met het aanvraagformulier moet de organisator de uittreksels uit het strafregister bezorgen van de organisator en van de verantwoordelijke. Bij de aanvraag van een label zullen deze actoren immers al gekend zijn, waardoor het agentschap deze kan beoordelen in het kader van de aanvraag. Zowel de organisator als de verantwoordelijke zijn belangrijke spilfiguren voor de kwaliteit van de opvangactiviteiten.

Een organisator moet ook voor de medewerkers een uittreksel uit het strafregister hebben, maar moet deze niet bij de aanvraag van het label bezorgen. De medewerkers zijn in bepaalde settings van kleuteropvang immers wisselend en niet voor een volledig jaar aangesteld (bijvoorbeeld vakantieopvang), waardoor het onmogelijk is om deze documenten bij een aanvraag van het label te bezorgen. Hier draagt in de eerste plaats dus de organisator in het kader van zijn integriteit en beleidsvoerend vermogen de verantwoordelijkheid om een weloverwogen inschatting te maken van wat kan en niet kan.

Tot slot moet een organisator die voor dezelfde locatie van het agentschap een beslissing tot weigering of een beslissing tot opheffing van het kwaliteitslabel kreeg, bijkomend aantonen dat de redenen voor die beslissing niet aanwezig zijn. Het is dus aan de organisator om actief te motiveren dat hij aanpassingen deed en actie ondernam om zich (opnieuw) te conformeren aan de voorwaarden voor het kwaliteitslabel.

Het agentschap stelt geen bijkomende vereisten via het aanvraagformulier of via administratieve richtlijnen.

Artikel 22.

Dit artikel beschrijft de procedure nadat de aanvraag werd ingediend. Het agentschap zal de aanvraag in het kader van de gegrondheid beoordelen op twee vlakken:

Volledigheid:

Als blijkt dat de aanvraag niet volledig is (formulier niet volledig ingevuld of vereiste documenten niet toegevoegd), zal het agentschap dit melden aan de organisator. Dan heeft de organisator nog 30 dagen de tijd om de nodige aanvullingen te doen. Doet hij dit niet, dan zal het agentschap genoodzaakt zijn om het label te weigeren omdat niet alle vereiste informatie beschikbaar was om een label te kunnen toekennen.

Er wordt dus geen afzonderlijke beslissing over de ontvankelijkheid genomen, maar dit wordt geïntegreerd in de beslissing over de gegrondheid. Aangezien een organisator in het kader van de eenvoudige aanvraag maximaal 3 documenten (2 uittreksels uit het strafregister en eventueel informatie als het aan aanvraag is na een weigering/opheffing) moet bezorgen en het inhoudelijk onderzoek meestal niet veel tijd in beslag zal nemen door het beperkt aantal zaken die in het kader van de aanvraag bevraagd worden, is het in verhouding te veel administratie om zowel een beslissing te moeten nemen over de ontvankelijkheid als over de gegrondheid van de aanvraag. In procedures waar een groot aantal stukken toegevoegd moet worden en een uitgebreider inhoudelijk onderzoek aan de orde is, is het echter wel een meerwaarde om eerst een onderzoek van de ontvankelijkheid te voorzien en een bijhorende beslissing, zodat er geen volledig onderzoek van de aanvraag moet gebeuren als een deel van de stukken ontbreekt.

Inhoud:

Het agentschap zal de aanvraag screenen en voor zover op basis van de informatie van de aanvraag en andere relevante en objectieve informatie waarover het agentschap beschikt, blijkt dat de organisator voldoet of zal voldoen aan de voorwaarden, wordt het label toegekend. De kans bestaat dat een organisator, bij gebrek aan integriteit en/of beleidsvoerend vermogen, of door andere omstandigheden een problematische historiek ontwikkelt van tekorten in bijvoorbeeld de kwaliteit of de aansturing. Het agentschap zal steeds rekening houden met alle gekende elementen om de aanvraag te beoordelen.

Als het agentschap van oordeel is dat uit alle gegevens die blijken uit het dossier en uit de inspectie maar ook met andere elementen, waaronder signalen van het lokaal bestuur, gebruikers of lokale medewerkers van Opgroeien regie, die gegronde indicaties vormen dat een organisator niet zal (kunnen) voldoen aan de labelvoorwaarden, zal het agentschap aan de organisator laten weten dat het de intentie is om het label te weigeren. Dit voornemen zal gemotiveerd worden. Het agentschap zal in het geval van een gegronde indicatie de organisator horen om na te gaan of de motieven die aangehaald worden effectief nog kloppen. Pas daarna zal het agentschap een beslissing nemen, rekening houdend met de bijkomende informatie en reactie van de organisator op het voornemen en de gegronde indicaties die aangehaald worden in het voornemen tot weigering.

Tijdens de periode van dit hoorrecht, wordt de beslissingstermijn geschorst.

Artikel 23.

Het agentschap zal vervolgens de genomen beslissing bezorgen aan de organisator. In het geval het een positieve beslissing is, zal deze alleen elektronisch bezorgd worden. Een negatieve beslissing wordt zowel aangetekend als elektronisch bezorgd. De termijn om bezwaar aan te

tekenen tegen een negatieve beslissing is gekoppeld aan de aangetekende verzending van de beslissing.

Gelet op de regierol van de lokale besturen wat betreft de buitenschoolse opvangactiviteiten zal het agentschap de lokale besturen informeren over de genomen beslissingen over aanvragen in hun gemeente. Zowel een toekenning als een weigering zal dus gemeld worden. Het lokaal bestuur zal gelijktijdig een kopie van de beslissing krijgen.

Een toekenning van een kwaliteitslabel kan ten vroegste ingaan op de dag dat het agentschap de aanvraag ontving. Er zal dus een beperkte retroactiviteit mogelijk zijn.

Artikel 24.

Dit artikel bepaalt welke wijzigingen een organisator, zodra hij een kwaliteitslabel heeft, moet melden aan het agentschap. Het betreft informatie die noodzakelijk is om als overheid het administratief dossier correct te kunnen beheeren en vlot contact te kunnen nemen met de organisator of opvanglocatie. Meer bepaald moet een organisator wijzigingen aan volgende zaken melden:

contactpersoon van de organisator:

Als de identiteitsgegevens (wie is de contactpersoon) of de contactgegevens (mail/telefoon) van deze persoon wijzigen, moet hij dit melden. Het agentschap moet immers op elk moment contact kunnen nemen met de organisator om (essentiële) informatie aan een organisator te kunnen geven of te vragen.

verantwoordelijke:

Het kan zijn dat de contactgegevens van een verantwoordelijke wijzigen (telefoon/mail), maar het kan ook zijn dat op een bepaald moment een nieuwe verantwoordelijke aan de slag gaat. Gelet op de belangrijke rol van een verantwoordelijke én gelet op het feit dat het agentschap bepaalde informatie ook aan een verantwoordelijke van een opvanglocatie moet kunnen geven of vragen, moet deze informatie op elk moment up-to-date zijn in het dossier van de Vlaamse overheid.

definitieve stopzetting:

Het kan zijn dat een organisator, hetzij een bepaalde locatie stopzet, hetzij de keuze maakt om in een bepaalde locatie niet meer aan de voorwaarden voor het kwaliteitslabel te voldoen. In beide gevallen moet de organisator melden aan het agentschap dat het kwaliteitslabel voor de opgegeven opvanglocatie stopgezet mag worden. Op die manier behoudt het agentschap een overzicht op de opvanglocaties per gemeente waar organisatoren aan de voorwaarden voor het kwaliteitslabel (moeten) voldoen en waarover informatie kan opgevraagd worden met het oog op opvolging van de voorwaarden of met het oog op beleidsinformatie.

tijdelijke stopzetting:

Alleen een tijdelijke stopzetting die minstens een ononderbroken jaar duurt, moet gemeld worden. Kortere stopzettingen vormen geen probleem, aangezien dit betekent dat deze opvanglocatie(s) doorheen dat kalenderjaar wel een opvangaanbod had(den) waarvoor het agentschap opvolging kan doen en informatie kan opvragen.

Dergelijke tijdelijke stopzettingen kunnen zowel het gevolg zijn van een bewuste keuze van een organisator, als van een situatie van overmacht (bijvoorbeeld brand, verbouwingen). Een organisator meldt de reden van stopzetting, de datum waarop de stopzetting start, hoe lang ze vermoedelijk duurt (men zal dit niet steeds op voorhand exact weten) en meldt ook de datum van effectieve herstart zodra dit duidelijk is.

Een organisator zal aandacht moeten hebben voor het feit dat de melding van de tijdelijke stopzetting van de locatie niet tot gevolg heeft dat hij de voorwaarden met betrekking tot het kwaliteitslabel niet meer moet naleven. Het kwaliteitslabel blijft immers doorlopen. Voor de meeste voorwaarden vormt dit geen probleem als er geen aanbod is, maar wel voor de voorwaarde die betrekking heeft op het minimale aanbod dat een organisator met een kwaliteitslabel op jaarbasis moet realiseren. Een organisator met meerdere locaties in een gemeente zal bij tijdelijke stopzetting van een locatie die voorwaarde in de andere locaties kunnen realiseren. Een organisator die echter de enige locatie in een gemeente tijdelijk stopzet, zal bij een stopzetting van een volledig kalenderjaar, voor dat jaar sowieso niet voldaan hebben aan de voorwaarde met betrekking tot het minimale aanbod. Het agentschap kan in dat geval de opvolging en handhaving opstarten om de organisator te wijzen op zijn verantwoordelijkheid hierin. Voor gezinnen betekent het bestaan van een label immers dat ze kunnen rekenen op een minimaal aanbod en de Vlaamse overheid moet erover waken dat de organisatoren dit ook waarmaken.

De informatie over tijdelijke stopzettingen is bovendien relevant voor de informatie die de Vlaamse overheid bekendmaakt op de sociale kaart.

Hoofdstuk 4. Toezicht

Artikel 25.

Het agentschap volgt de naleving van de voorwaarden op door toezicht op stukken (bijvoorbeeld de neergeschreven visies en beleid, het opnamebeleid, de procedure inzake klachtenbehandeling, de monitoring). Het agentschap kan daarbij ook om bijkomende schriftelijke verantwoording vragen. Er kan ook rekening gehouden worden met andere relevante informatie, zoals signalen vanuit het lokaal bestuur, gebruikers, lokale medewerkers van Opgroeien regie ... Voor toezicht ter plaatse doet het agentschap beroep op Zorginspectie. Gezien de meeste voorwaarden werkingsvoorwaarden zijn, geen zogenaamde startvoorwaarden, lijkt het niet opportuun om Zorginspectie al in te schakelen bij de aanvraag, en kan het toezicht bij de aanvraag exclusief door het agentschap gebeuren.

Zorginspectie kan toezicht doen op vraag van het agentschap, of uit eigen beweging. Daarvoor zal Zorginspectie zich baseren op de informatie over welke opvanglocatie(s) gevat is/zijn door het kwaliteitslabel. Het is de bedoeling dat elke organisator van kleuteropvang met een kwaliteitslabel minstens één maal om de vijf jaar wordt geïnspecteerd.

Hoofdstuk 5. Handhaving

Artikel 26.

Het agentschap kan het kwaliteitslabel opheffen als de organisator:
1° de voorwaarden niet naleeft of niet voldoende kan aantonen;
2° het toezicht verhindert.

De opheffing van het kwaliteitslabel heeft tot gevolg dat de organisator het kwaliteitslabel verliest voor de opvanglocatie waar de voorwaarden niet nageleefd worden.

Opheffing heeft, in tegenstelling tot de vergunning voor kinderopvang van baby's en peuters, niet tot gevolg dat de opvanglocatie van rechtswege gesloten wordt. Sluiting blijft evenwel altijd een mogelijkheid voor de burgemeester. Het agentschap zal het lokaal bestuur inlichten, dit kan naast aspecten van veiligheid mogelijks ook impact hebben op de subsidies.

De organisator van zijn kant heeft de verplichting om dit onverwijld kenbaar te maken, zowel publiek als ten aanzien van de betrokken gezinnen met wie hij een overeenkomst heeft. Gebeurt dit niet, dan kan dit desgevallend gevolgen hebben voor andere opvanglocaties van deze organisator, of voor een toekomstige nieuwe aanvraag.

In tegenstelling tot de vergunning voor kinderopvang van baby's en peuters, wordt er op dit moment geen schorsing voorzien als handhavingsmaatregel. Schorsing impliceert een tijdelijke stopzetting van de opvangactiviteit, wat bij de vergunning noodzakelijk is als handhavingsmaatregel omdat zonder vergunning er geen kinderopvang mogelijk is, en dus de mogelijkheid moet bestaan om slechts tijdelijk te sluiten. Schorsing van het label zou niet enkel verwarrend kunnen zijn voor organisatoren of lokale besturen, maar ook voor de ouders, ook in verband met onzekerheid over hun fiscaal attest. Bij evaluatie van het besluit kan bekeken worden of het opnemen van schorsing als handhavingsmaatregel toch opportuun zou zijn.

Artikel 27.

Er is een principieel recht om eerst een aanmaning te krijgen vooraleer er tot opheffing beslist zou worden. Dit biedt aan de organisator de kans om zich alsnog in orde te stellen met de voorwaarden.

Artikel 28.

Er is een principieel recht om gehoord te worden vooraleer er tot opheffing beslist zou worden, zodat de organisator de kans heeft om zijn motieven nader toe te lichten, en hier rekening mee gehouden kan worden. Dit recht geldt steeds maar wordt voor alle duidelijkheid geëxpliciteerd in het besluit.

Hoofdstuk 6. Bezwaar

Artikel 29 tot en met 33.

Er is een principieel recht om bezwaar in te dienen tegen een beslissing tot weigering of tot opheffing. De tussenkomst hierbij van de Adviescommissie voor voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd reeds ingeschreven in artikel 19 van het decreet. De concrete regeling en gang van zaken (rol van het agentschap versus rol Adviescommissie) wordt formeel nader geregeld.

Hoofdstuk 7. Overgangsbepaling

Artikel 34.

Uitgangspunt is dat de labelvoorwaarden de bestaande kwaliteitsvoorwaarden globaal vatten, wat impliceert dat er geen overgangsbepalingen gelden voor het voldoen aan de labelvoorwaarden. Voor de organisatoren die vandaag een attest van toezicht, erkenning of toestemming van het agentschap hebben, zal er met ingang van 1 januari 2022 een automatische omzetting zijn naar het kwaliteitslabel. Hiervoor moet geen aanvraag gebeuren. Zodra er evenwel een kwaliteitslabel geldt, zal er toezicht en handhaving gebeuren volgens

voorliggend besluit. Met andere woorden: een organisator kan dit kwaliteitslabel ook vanaf dat moment verliezen, met mogelijk gevolgen naar bestaande subsidiëring. In dit geval zal uiteraard ook bewaar mogelijk zijn.

Hoofdstuk 8. Opheffingsbepalingen

Artikel 35.

De bestaande besluiten met betrekking tot erkenning, attest van toezicht en toestemming worden opgeheven met ingang van 1 januari 2022.

Hoofdstuk 9. Inwerkingtreding

Artikel 36.

De nieuwe labelvoorwaarden, en dus ook de mogelijkheden om deze aan te vragen maar ook te handhaven, gelden met ingang van 1 januari 2021. Dit is de uiterst mogelijke datum zoals voorzien in artikel 20 van het decreet. Voor de opheffing van de bestaande besluiten wordt evenwel een extra jaar genomen, om in de praktijk een overgang en dus mogelijke voorbereidingstijd te bieden ten aanzien van de organisatoren met een bestaande kwaliteitsgarantie.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Gezien dit besluit enkel kwaliteitsvoorwaarden bepaalt, is er geen financiële weerslag van het voorstel.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer LSC/20/0360 advies werd verleend op 25 juni 2020.

Begrotingsakkoord

De Inspectie van Financiën stelt vast dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

B. ESR-TOETS

Dit besluit heeft geen rechtstreekse gevolgen voor de subsidiëring van de buitenschoolse Kinderopvang.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
Het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
Het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
Het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Toekomstige adviesaanvragen

Er wordt advies gevraagd aan de Vlaams Onderwijsraad en aan de Vlaamse Raad WVG.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van de Vlaamse Regering tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleuteropvang;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

3° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen.

4° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Vlaamse Raad WVG., met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE